

รายงานส่วนบุคคล
หลักสูตร นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ 16

เรื่อง การจัดการความรู้ (The Knowledge Management)
งานด้านการพัสดุ เพื่อพัฒนางานของโรงพยาบาลสิรินธร

โดย

นางนภาพร เพ็ชรมีศรี

ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

โรงพยาบาลสิรินธร สำนักการแพทย์

การนำเสนอรายงานส่วนบุคคล

เรื่อง การจัดการความรู้ (The Knowledge Management) งานด้านการพัสดุ เพื่อพัฒนางานของโรงพยาบาลสิรินธร

วิสัยทัศน์โรงพยาบาลสิรินธร

คุณภาพมาตรฐานสากล บริการประชาชนด้วยใจ

เป้าประสงค์การพัฒนาของโรงพยาบาลสิรินธร

1. โรงพยาบาลสิรินธร เป็นโรงพยาบาลในระดับตติยภูมิระดับสูง ขนาด 300 เตียง ซึ่งให้บริการสุขภาพทุกสาขาด้วยคุณภาพ และมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล มีระบบการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติทางสังคม โดยครอบคลุมประชาชนทุกระดับ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพโดยเน้นการสร้างนำซ่อม
2. บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานและมีความพึงพอใจ
3. มีการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นสถานพยาบาลหลักของกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันออก มีศูนย์รองรับอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ และศูนย์โรคหัวใจ

วิสัยทัศน์ที่จะนำเสนอ

งานได้ผล คนมีความรู้ พัฒนาสู่องค์กรคุณภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

1. ผู้บริหารสำนักการแพทย์
2. บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข (กลุ่มเป้าหมาย) ของโรงพยาบาลสิรินธร
3. บุคลากรของฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชีและฝ่ายบริหารงานทั่วไป (งานพัสดุ) ของโรงพยาบาลสิรินธร
4. ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ด้านการพัสดุ จากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักการคลัง
5. เงินงบประมาณ ประเภทเงินนอกงบประมาณของโรงพยาบาลสิรินธร

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง / การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

1. ผู้บริหารของโรงพยาบาลศิรินคร
2. บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข / บุคลากรอื่นภายในโรงพยาบาล
3. บุคลากรจากหน่วยงานอื่น สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภารกิจที่ดำเนินการ

โรงพยาบาลศิรินคร สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร เป็นโรงพยาบาลให้บริการระดับทุติยภูมิระดับสูง รับผิดชอบต่อประชากรและการเจริญเติบโตของชุมชนฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ครอบคลุมพื้นที่เขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง เขตพระโขนง เขตบางกะปิ เขตบางนา เขตบึงกุ่ม เขตคันนายาว และเขตสะพานสูง รวมประชากรในพื้นที่ข้อมูล ณ มีนาคม 2554 จำนวน 984,467 คน เปิดบริการประชาชนตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2545 มีผลการปฏิบัติงานในหลาย ๆ ด้าน ปัจจุบันได้มีการขยายการให้บริการขนาด 228 เตียง และได้ผ่านการรับรองโรงพยาบาลคุณภาพ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 จากสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ได้ผ่านการรับรองตามกระบวนการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2554 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัวระดับทอง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2554 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

โครงสร้างการบริหาร

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสิรินธร

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายการแพทย์

กลุ่มภารกิจ
ด้านอำนวยการ

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ฝ่ายงบประมาณ
การเงินและบัญชี

กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุน
บริการและระบบคุณภาพ

- ฝ่ายโภชนาการ
- ฝ่ายวิชาการและแผนงาน
- กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพ
อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มภารกิจ
ด้านบริการปฐมภูมิ

- กลุ่มงานประกันสุขภาพ
- กลุ่มงานเวชศาสตร์ชุมชน
และเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ

กลุ่มภารกิจด้านบริการ
ทุติยภูมิระดับสูง

- กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน
และบริการแพทย์ฉุกเฉิน
- กลุ่มงานนิติเวชวิทยา
- กลุ่มงานอายุรกรรม
- กลุ่มงานกุมารเวชกรรม
- กลุ่มงานศัลยกรรม
- กลุ่มงานออร์โทปิดิกส์
- กลุ่มงานสูติ-นรีเวชกรรม
- กลุ่มงานจักษุวิทยา
- กลุ่มงานโสต ศอ นาสิก
- กลุ่มงานวิสัญญีวิทยา
- กลุ่มงานจิตเวช
- กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู
- กลุ่มงานรังสีวิทยา
- กลุ่มงานทันตกรรม
- กลุ่มงานชันสูตรโรคกลาง
และธนาคารเลือด
- กลุ่มงานเภสัชกรรม

กลุ่มภารกิจด้าน
การพยาบาล

- ฝ่ายการพยาบาล

โครงสร้างการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วย กลุ่มงานประกันสุขภาพ กลุ่มงานเวชศาสตร์ชุมชนและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ
2. กลุ่มภารกิจด้านบริการทุติยภูมิระดับสูง ประกอบด้วย กลุ่มงานบริการด้านการแพทย์ 15 กลุ่มงาน (ตามแผนผังโครงสร้างบริหาร)
3. กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนบริการและระบบคุณภาพ ประกอบด้วย ฝ่ายโภชนาการ ฝ่ายวิชาการและแผนงาน กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
4. กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล มีฝ่ายการพยาบาลรับผิดชอบ
5. กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารงานทั่วไปและฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชี

จากกลุ่มภารกิจ 5 กลุ่ม แบ่งงานเป็น 2 ภารกิจหลักของโรงพยาบาลดังนี้

1. งานบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงพยาบาล ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ให้ความรู้และส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีสุขภาพที่ดี ให้บริการผู้ป่วยแบบองค์รวม รับผิดชอบโดยกลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิและทุติยภูมิระดับสูง กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนบริการและระบบคุณภาพ และกลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล

2. งานด้านอำนวยการให้บริการสนับสนุน (Back Office) งานบริการทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข รับผิดชอบโดย

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ให้บริการงานด้านธุรการ งานกรเจ้าหน้าที่ งานซ่อมบำรุงงานด้านพัสดุ (จัดซื้อจัดจ้าง) งานซ่อมบำรุงและควบคุมยานพาหนะ และงานด้านการรักษาความสะอาดและรักษาความปลอดภัย

- ฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชี ให้บริการทางด้านการเงินการคลังของโรงพยาบาล มีหน้าที่รับเงินและเบิกจ่ายเงิน เช่น เงินเดือนและค่าจ้างฯ ค่าตอบแทนบุคลากรทางด้านการแพทย์ เงินสวัสดิการต่างๆ และเบิกจ่ายเงินค่าจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ค่ายาเวชภัณฑ์ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ ฯลฯ งานด้านตรวจสอบและบัญชี การรายงานงบการเงินและฐานะการเงิน เป็นต้น

รายงานฉบับนี้ผู้จัดทำจะนำเสนอปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกลุ่มงานด้านการบริการทางการแพทย์และกลุ่มงานด้านอำนวยการและจะพัฒนางานด้วยการนำเสนอเครื่องมือการจัดการความรู้ (KM) มาช่วยแก้ปัญหาซึ่งปัญหาที่เกิดจากการทำงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง อุปกรณ์และครุภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ของแต่ละกลุ่มงานบริการทางการแพทย์ เพื่อใช้สนับสนุนในการทำงานของแพทย์ ซึ่งมีความสำคัญในการรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลสิรินธร โรงพยาบาลเปิด

ให้บริการมาแล้ว 9 ปี อุปกรณ์และครุภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและการใช้งานของแพทย์แต่ละสาขา ประกอบกับจำนวนผู้ป่วยที่มาใช้บริการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี และโรงพยาบาลมีการเพิ่มจำนวนเตียงมากขึ้นทุก ๆ ปี เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางวิชาการทางด้านการแพทย์พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์จึงต้องมีความทันสมัยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ซึ่งแพทย์จะเป็นผู้กำหนดรายละเอียด (Spec) ของครุภัณฑ์ เพื่อให้ตรงกับความต้องการใช้งาน และเกิดประโยชน์สูงสุด ปัญหาจากการกำหนดรายละเอียดครุภัณฑ์ และปัญหาจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งแพทย์หรือบุคลากรทางด้านการแพทย์ไม่เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการให้ได้มาอย่างถูกต้องตามระเบียบของราชการ

ฉะนั้นบุคลากรทางด้านการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานจัดซื้อจัดจ้างจึงต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างได้สำเร็จ

กรณีตัวอย่างปัญหาที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างของโรงพยาบาลสิรินธร

การจัดซื้อครุภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ไม่สามารถจัดซื้อได้ตามแผนที่ได้เสนอไว้ แพทย์ผู้รักษาไม่ได้ใช้เครื่องมือแพทย์ตามที่ต้องการ ผู้ป่วยเสียโอกาสในการเข้ารับบริการ โรงพยาบาลสูญเสียรายได้ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ การก่อกวนผู้กักกันไม่ทันภายในปีงบประมาณ กรณีใช้เงินนอกงบประมาณประเภทเงินบำรุงโรงพยาบาลซึ่งได้ขอกันเงินไว้เป็นจำนวนมากแล้วก่อกวนผู้กักกันไม่ทัน จึงขอสรุปปัญหาดังนี้

1. แพทย์หรือบุคลากรด้านการแพทย์อื่น มีความรู้เฉพาะทางและมีความรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับครุภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ที่ใช้ในการรักษา แต่ไม่มีความรู้ในขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างหรือวิธีการพัสดุ ซึ่งมีรายละเอียดประกอบหรือแนวทางการปฏิบัติที่ต้องทำตามกฎหมาย ระเบียบข้อบัญญัติ มติ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันมีระบบการตรวจสอบที่เข้มข้นในเรื่องความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการพัสดุ

2. การเลือก Spec (รายละเอียดครุภัณฑ์) แพทย์มีความต้องการที่จะใช้เครื่องมือแพทย์ตามที่ต้องการ และยี่ห้อที่ชอบเป็นสาเหตุทำให้เกิดการร้องเรียน การแก้ปัญหาล่าช้ากว่าจะได้ข้อยุติ ทำให้ไม่สามารถก่อกวนผู้กักกันและจัดซื้อได้ตามกรอบเวลา เช่น การจัดซื้อเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพสูง จำนวน 1 เครื่อง จำนวนเงิน 42,558,567.- บาท จัดซื้อในปี 2550 เบิกจ่ายเงินในปีงบประมาณ 2554 ใช้ระยะเวลาจัดซื้อยาวนานถึง 4 ปี กว่าจะได้สินค้าเกือบครบถ้วน ใช้ระยะเวลาในการพิจารณาและตัดสินใจในการจัดซื้อนาน กระบวนการพิจารณาหลายขั้นตอนในแต่ละวิธีการ สินค้าที่ได้รับจึงครบถ้วน ล้าสมัย หาอะไหล่ซ่อมยาก การจ้างบำรุงรักษาระบบแล้วไม่

คุ้มค่า ทำให้โรงพยาบาลเสียโอกาสในการได้ใช้ประโยชน์จากครุภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

3. ปัญหาด้านบุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอกับภาระงาน ปัญหาบุคลากรโอนย้าย เกษียณอายุราชการ ปัญหาจากการจ้างบุคคลภายนอก ไม่มีความรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง และปัญหาจากการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานแบบเดิมๆ ขาดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะที่สำคัญ ไม่ปรับตัวให้ทันกับเหตุการณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ การสอนงาน การปฏิบัติงานมีความล่าช้า เกิดข้อร้องเรียนบ่อย การทำงานไม่มีประสิทธิภาพและไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อได้วิเคราะห์แล้วหลักการสำคัญของการทำงานร่วมกันภายในโรงพยาบาล ซึ่งมีบุคลากรในองค์กรที่มีความรู้และสายงานต่างวิชาชีพกัน จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกันมาเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นการเชื่อมคนเข้าด้วยกันเพื่อจะได้ช่วยให้คนกลุ่มนั้นคิดร่วมกันได้

ฉะนั้นความรู้เรื่องการพัสดุ (จัดซื้อจัดจ้าง) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาการทำงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงานได้และสามารถนำความรู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่คนทำงานรุ่นต่อไป ส่งผลทำให้องค์กรเกิดการพัฒนามูลากรให้มีความรู้เพิ่มขึ้น ระบบการทำงานดีขึ้น เกิดการประสานภายใน เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมมากขึ้น และพัฒนาเป็นวัฒนธรรมขององค์กรและนำไปสู่องค์กรแห่งความรู้

วิธีการดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะทำงาน (โดยฝ่ายบริหารงานทั่วไปร่วมกับฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชี) เพื่อจัดทำและรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับการพัสดุ เช่น
  - 1.1 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุ พ.ศ.2538 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
  - 1.2 มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัสดุ
  - 1.3 กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวกับการพัสดุ
  - 1.4 คำสั่ง หนังสือสั่งการ หนังสือเวียนเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวอ.)
  - 1.5 คู่มือการตรวจสอบฎีกา ของสำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร
  - 1.6 อื่นๆ
2. จัดทำคู่มือความรู้การทำงานทั้งแบบรูปเล่ม และ CD รวมทั้งบันทึกหรือเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศของโรงพยาบาล เพื่อทุกคนที่ต้องการเรียนรู้สามารถเข้าไปศึกษาได้

3. จัดให้มีการอบรม ถ่ายทอดความรู้ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุ ด้านการเงิน และบุคลากรด้านการแพทย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ร่วมกัน
4. จัดอบรม เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ด้านการพัสดุ มาให้ความรู้และประสบการณ์ จาก สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานการคลัง
5. จัดทำแผนรองรับเจ้าหน้าที่ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกษียณอายุ โอนย้าย หรือเจ็บป่วย และการจ้างบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินการได้ต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสำเร็จของงาน

ระยะเวลาดำเนินการ : ปีงบประมาณ 2557

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 80 ของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เรื่องการพัสดุเพิ่มขึ้น
2. การก่องหนี่ผูกพันและเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ได้ครบตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี

